

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	NON CUBRIR
MATERIA	ESTÉTICA E HISTORIA DA ARTE
DISCIPLINA	TEORÍA E HISTORIA DA ARTE II
TITULACIÓN	Arte dramática
ESPECIALIDADE	DIRECCIÓN DE ESCENA E DRAMATURXIA
ITINERARIO	
CURSO	2º. SEGUNDO CUADRIMESTRE
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	OBRIGATORIA
DEPARTAMENTO	TEORÍA E HISTORIA DAS ARTES ESCÉNICAS
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Damián A. Villalaín
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: Damián A. Villalaín</p> <p>Contacto: villalain@edu.xunta.gal</p>
DESCRIPCIÓN	<p><i>Estudo dos principais movementos artísticos, obras e artistas do periodo da historia da arte universal considerado, atendendo ao momento histórico en que se crearon. Análise das obras dende un punto de vista formal e iconográfico. Análise comparada e estudo de casos prácticos vinculados coa creación escénica.</i></p>
CONECHEMENTOS PREVIOS	TEORIA E HISTORIA DA ARTE I

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara a diversidade.

T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EE1	Concebir propostas escénicas que fundamentan el espectáculo, generando y analizando conceptos, textos e imáxenes y valorando sus propiedades representativas y su calidad estética
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Desenvolver a capacidade para ver, describir, analizar e interpretar unha obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE2, EE5, EE6

2. Coñecer os diferentes elementos dos que se serve a linguaxe visual e ser quen de diferenciar as súas funcións e usos.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T16, T17, X3, X6, X8, EE2, EE5, EE6
3. Comprender que a obra de arte goza de dobre natureza: estética e histórica, e que como tal debe ser estudada.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T16, T17, X3, X5, X8, ED2, ED5, ED6
4. Coñecer as máis importantes manifestacións artísticas ao longo da historia	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T16, T17, X1, X5, X6, ED2, ED5, ED6
5. Relacionar os diferentes estilos artísticos co seu contexto histórico a fin de comprender os seus vínculos con outras expresións artísticas como o teatro.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T14, T16, T17, X3, X4, X6, X8, ED2, EE5, EE6
6. Comprender e utilizar correctamente os conceptos e os termos que definen a linguaxe das artes plásticas e a arquitectura.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, ED2, ED5, ED6.
7. Establecer relacións entre a historia da arte e a historia da posta en escena	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, ED2, ED5, ED6
8. Coñecer e aplicar o método iconolóxico para a interpretación dos contidos dunha obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X6, ED2, ED5, ED6.
9. Aplicar os métodos formalistas para a análise da obra de arte	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, ED2, ED5, ED6
10. Relacionar a teoría da arte dunha época coa arte da mesma	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, ED2, ED5, ED6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción. Creación escénica e historia da arte	1.1. A Escena e a Historia da Arte no mundo moderno e contemporáneo 1.2. Arquitectura e escena. A arquitectura teatral do Renacemento e Barroco. 1.3. Arquitectura teatral na época contemporánea. 1.4. As artes plásticas na escena: pintura e escultura. Os artistas escenógrafos na da arte contemporánea.	4 horas
2. O Quattrocento	2.1. O Renacemento. Contexto histórico e cultural. A Florencia dos Medici 2.2. Arquitectura 2.3. Escultura 2.4. Pintura 1.4. A recuperación da idea do teatro na antigüidade. Vitruvio.	6 horas
3. O Cinquecento	3.1. Roma e Venecia no Renacemento 3.2. Arquitectura 3.3. Escultura 3.4. Pintura 3.5. El manierismo 3.6. Palladio e a arquitectura teatral 3.7. Serlio e outros tratadistas teatrais	6 horas
4. O renacemento no norte deEuropa	4.1. Flandes 4.2. Alemania	4 horas
5. O Barroco e o Rococó	4.1. Italia 4.2. Os Países Baixos 4.3. España 4.4 Francia 4.5 A arte rococó 4.6. Arte barroca e posta en escena	7 horas
6. Ilustración e Neoclasicismo	6.1. Arquitectura 6.2. Pintura 6.3. Escultura 6.4. Arte, tratadística teatral e escena na Ilustración e o Neoclasicismo	4
7. O Romanticismo	7.1. O historicismo na arquitectura 7.2. Pintores románticos 7.3. A escena romántica	5
8. Do Realismo á <i>fin de siècle</i>	8.1. Arquitectura e novos materiais. O teatro da ópera de Garnier 8.2. O nacemento do urbanismo contemporáneo 8.3. O Realismo en pintura. 8.4. Do Impresionismo ao Modernismo. París e Viena.	8
9. As vangardas históricas	9.1. Do Fauvismo ao Surrealismo 9.2. Vangardas e creación escénica	8
10. A segunda metade do século XX	10.1 A arte despois da Segunda Guerra Mundial 10.2 Os novos comportamentos artísticos e a posta en escena 10.3 Arquitectura teatral na segunda metade do s. XX	8
TOTAL SESIÓNS (Clases presenciais)		60

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
ACTIVIDADE/ Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2		2
Exposición maxistral	8		8
Exposición práctico-teórica	18		18
Práctica individual	5	30	35
Práctica colectiva	5		5
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliación. Probas	5		5
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5		5
Actividades de avaliación. Revisión	2		2

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Bases teórica e directrices dos traballos de investigación a desenvolver polo estudante.
Exposición teórico-práctica	Análise de obras artísticas por parte do profesor co apoio de documentos fotográficos e novas tecnoloxías e a participación activa do alumnado
Exercicios de aula	Individuais e colectivos. Análise na aula por parte dos alumnos, de xeito individual ou colectivo, de obras artísticas a proposta da profesora.
Análise de documentos	Análise e comentario conxunto na aula de textos escritos e audiovisuais complementarios sobre diversos aspectos da materia obxecto de estudo
Traballos tutelados	Traballos de investigación a desenvolver polo estudante de forma individual ou en grupos de dúas persoas. Exposición na aula.

Tutorías de grupo	Tutorías coa participación de todo o alumnado para aclaracións sobre os traballos de investigación ou a materia das sesións presenciais.
Tutorías individuais	Tutorías individuais para aclaracións en relación aos traballos de investigación ou a materia exposta nas sesións presenciais.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvéndoo do xeito máis acaído. <i>Tutoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo
Orientación	Orientación respecto ás dubidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Tutoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba escrita	T1, T2, T3, T4,T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE2, EE5, EE6	80 %
Asistencia, participación, implicación na aprendizaxe, traballos de aula	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16 T17, X1, X3, X5, X6, ED2, ED5, EE6	20%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Proba escrita	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T12 ,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, ED2, ED5, ED6	100%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Exame escrito: Análise de tres obras artísticas e desenvolvemento dun tema no que se poidan establecer relacións entre a historia da arte e a dirección escénica.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, ED2, ED5, ED6	100%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- ARGAN. G.C.: *Renacimiento y Barroco*. Akal, Madrid, 1987.
GOMBRICH, E. *Historia del arte*. Alianza. Madrid, 1986.
.HAUSER, A. *Historia social de la literatura y del arte*. Labor, Barcelona, 1992.
LAJO, R. *Léxico de arte*. Akal, Madrid, 2001.
LANEYRIE-DAGEN, N. *Leer la pintura*. Laroussel, 2005
RAMÍREZ, J.A. *Historia del arte*. (Vols. II e III). Alianza. Madrid, 1995
- SÁNCHEZ, J.A. (ed.): *La escena moderna*. Alianza. Madrid, 1999

Referencias complementarias

- ARNHEIM, R. *Arte y percepción visual*. Alianza ed. Madrid, 1993
BARASH, M. *Teorías del arte*. Alianza Ed. Madrid, 1999.
BOARDMAN, J. *Escultura griega*. Ed. Destino, Barcelona, 1999.
DAVIDSON CRAGOE, C.: *Cómo leer un edificio*. Ed. Lisma, Madrid, 2009.
DELPORTE, H.: *La imagen de la mujer en el arte prehistórico*. Ed. Itsmo. Madrid, 1
FATÁS, G.; BORRÁS, G.M. *Diccionario de términos de arte y arquitectura*. Alianza GOMBRICH, E. *Arte e Ilusión*.
Estudio sobre la psicología de la representación pict 1982.
GOMBRICH, E. *Arte, percepción y realidad*. Paidós, Barcelona, 1983.
.
LEROI-GOURHAN, A.: *Símbolos, artes y creencias de la prehistoria*. Ed. Istmo Ma NAVARRO DE ZUVILLAGA. J.
Imágenes de la perspectiva. Siruela, Madrid, 1996.
PANOFSKY, E. *El significado en las artes visuales*. Alianza, Madrid, 1995.
PEÑA SANTOS, A.: "Arte rupestre en Galicia", en V.V.A.A.: *Arte rupestre prehistóri Vigo*, 2004.
POLLIT, J.J. *Arte y experiencia en la Grecia clásica*. Ed. Xarait, Bilbao, 1987.
POLLIT, J.J. *Arte helenístico*. Ed. Nerea, Madrid, 1989.
ROTH, L. *Entender la arquitectura. Sus elementos, su historia, su significado*. Gust
SUGERS, A. *Escenografías del teatro occidental*. Ed. Artes del Sur, Buenos Aires, V.V.A.A.
WOODFORD, S.: *Cómo mirar un cuadro*. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2009.
ZUFFI, S. *Episodios y personajes del Evangelio*. Electa, Barcelona, 2005.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

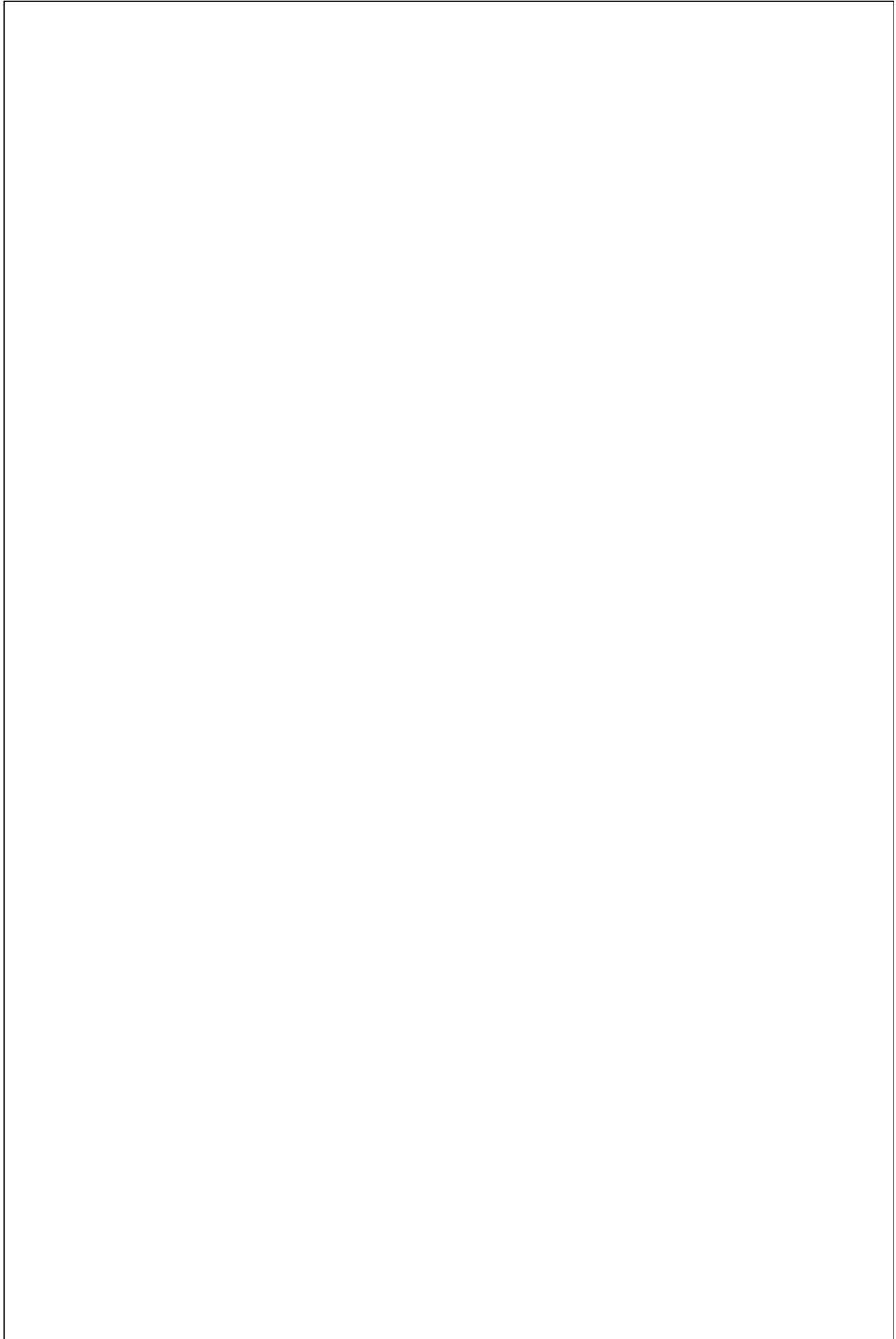
esadg

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg